

Selvitys OP-Asuntoluottopankki
Oyj:n hallinto- ja
ohjausjärjestelmästä 2018

Selvitys OP-Asuntoluottopankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2018

Sisällys

1	Sovellettavat säännökset.....	2
2	Ryhmä- ja konsernirakenne sekä hallintoelimet.....	2
2.1	Ryhmärakenne.....	2
2.2	Yhtiön hallintoelimet.....	2
3	Yhtiökokous.....	3
3.1	Yhtiökokous 2018.....	3
4	Hallitus.....	3
4.1	Hallituksen valinta.....	3
4.2	Hallituksen kokoonpano.....	4
4.3	Hallituksen jäsenten riippumattomuus.....	4
4.4	Hallituksen monimuotoisuus.....	4
4.5	Hallituksen tehtävät.....	4
4.6	Hallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	4
4.7	Hallituksen toiminta 2018.....	5
5	Toimitusjohtaja.....	5
5.1	Toimitusjohtaja.....	5
6	Johtamisjärjestelmä.....	5
6.1	OPA osana OP Osuuskunta -konsernia.....	6
6.2	Päätöksenteko.....	6
6.3	OPAn toiminnan seuranta ja raportointi.....	6
7	Sisäinen ja ulkoinen valvonta.....	7
7.1	Sisäinen valvonta.....	7
7.2	Riskienhallinta.....	8
7.3	Sisäinen tarkastus.....	9
7.4	Ulkoinen valvonta.....	10
8	Taloudellinen raportointiprosessi.....	11
8.1	Taloudellisen raportoinnin organisointi.....	12
8.2	Taloudellisen raportoinnin riippumaton arviointi.....	13
8.3	Taloudellinen raportointi 2018.....	13
9	Palkat ja palkitseminen.....	13
9.1	Hallituksen palkkiot ja muut etuudet.....	13
9.2	Toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet.....	13
9.3	Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitsemista koskevat periaatteet.....	14
9.4	Johdon lyhyen aikavälin kannustejärjestelmä.....	14
9.5	Johdon pitkän aikavälin kannustejärjestelmä.....	14
9.6	Muun henkilöstön pitkän aikavälin kannustejärjestelmä.....	15
10	Sisäpiirihallinto.....	16
10.1	Sisäpiirirekisterien ja sisäpiiriluetteloiden julkisuus ja nähtävillä pito.....	16
11	Tiedonantopolitiikka.....	17
12	Yritysvastuu.....	17
13	Hallituksen ja yhtiön toimitusjohtajan henkilö- ym. tiedot.....	18
13.1	Hallitus 31.12.2018.....	18
13.2	Yhtiön toimitusjohtaja.....	19

1 SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Tämä selvitys on luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1–5 §:ssä ja 7 §:ssä ja 8 luvun 15 §:ssä sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettu selvitys OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (OPA) hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement). Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan toimintakertomuksesta erillisenä.

Yhtiön hallitus käsitteli 25.2.2019 tämän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen. Yhtiön tilintarkastaja KPMG Oy Ab on tarkastanut, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Tämä selvitys OP-Asuntoluottopankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä yhtiön tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus ovat saatavilla internetsivuilla www.op.fi > OP Ryhmä > Medialle > Raportit > OP-Asuntoluottopankin raportit.

Ajantasaista selvitystä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ja yhtiön yhtiöjärjestystä ylläpidetään OP:n velkasijoittajasuhteiden internetsivuilla www.op.fi > OP Ryhmä > Velkasijoittajat > Hallinnointi ja johto (OP-Asuntoluottopankki Oyj).

OPAn toiminta perustuu voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. OPA noudattaa Suomen osakeyhtiölain lisäksi arvopaperin liikkeeseenlaskijaa koskevia säädöksiä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annettua lakia, rahoitusalan yrityksiä koskevia säännöksiä, OPAn yhtiöjärjestystä ja OP Osuuskunnan ohjeita. Kansainvälisessä toiminnassa noudatetaan soveltuvin osin myös paikallista lainsäädäntöä.

OPA kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään ja on sanotun yhteenliittymän keskusyhteisön OP Osuuskunnan tytäryhtiö. Yhtiö toimii kiinnitysluottopankkina ja laskee liikkeeseen kiinteistö- ja julkisyhteisöväkudellisia joukkovelkakirjalainoja.

2 RYHMÄ- JA KONSERNIRAKENNE SEKÄ HALLINTOELIMET

2.1 Ryhmärakenne

OPA on OP Ryhmän keskusyhteisönä toimivan OP Osuuskunnan täysin omistama tytäryhtiö ja jäsenluottolaitos. OPA kuuluu toiminnallisesti ja omistuksellisesti kiinteästi OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu 156 osuuspankista (31.12.2018) ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytär- ja lähiyhteisöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena.

Keskusyhteisö on velvollinen tukemaan jäsenluottolaitoksia ja vastaamaan jäsenluottolaitoksen veloista. Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin. Jäsenluottolaitokset ovat lisäksi keskinäisessä vastuussa sellaisen jäsenluottolaitoksen veloista, joka ei kykene suoriutumaan sitoumuksistaan.

Lue lisää OP Ryhmän rakenteesta Selvityksestä OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2018, kohta 2.

2.2 Yhtiön hallintoelimet

Yhtiön ainoa osakkeenomistaja OP Osuuskunta käyttää päätösvaltaa yhtiökokouksessa. Yhtiökokous valitsee hallituksen ja tilintarkastajat. Yhtiön strategisesta johtamisesta vastaa yhtiön hallitus. Yhtiökokouksen sijaan voidaan tehdä kirjallinen osakkeenomistajan päätös. Yhtiön operatiivisesta johtamisesta vastaa hallituksen valitsema yhtiön toimitusjohtaja.

OPAn palveluksessa oli katsauskauden lopussa viisi henkilöä. Pankki ostaa kaikki keskeiset tuki-palvelut OP Osuuskunnalta ja sen konserniyhtiöiltä, mikä vähentää yhtiön oman henkilöstön tarvetta.

3 YHTIÖKOKOUS

OPAn ainoa osakkeenomistaja käyttää päätösvaltaa yhtiökokouksessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä ennen toukokuun loppua. Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset muut yhtiökokouskutsussa erikseen mainitut asiat.

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaisesti varsinaisessa yhtiökokouksessa on esitettävä

- tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

päätettävä

- tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
- toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
- vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten lukumäärästä
- hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkiosta

valittava

- hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat

ja käsiteltävä

- muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Lisäksi voidaan järjestää ylimääräisiä yhtiökokouksia, joissa käsitellään osakeyhtiölain mukaan yhtiökokoukselle kuuluvia asioita. Varsinaisen tai ylimääräisen yhtiökokouksen sijaan voidaan tehdä kirjallinen osakkeenomistajan päätös.

3.1 Yhtiökokous 2018

OPAn varsinainen yhtiökokous 19.3.2018 vahvisti vuoden 2017 tilinpäätöksen, myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden ja päätti jakaa osinkoa 202,01 euroa osakkeelta.

Yhtiön ainoa osakkeenomistaja OP Osuuskunta päätti 29.10.2018 kirjallisella osakkeenomistajan päätöksellä, että yhtiön hallituksen jäseneksi ja hallituksen puheenjohtajaksi valitaan Vesa Aho Harri Luhtalan tilalle 1.11.2018 lukien jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

4 HALLITUS

4.1 Hallituksen valinta

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee yhtiökokous toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Yhtiöjärjestyksessä ei ole rajoitettu jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla rajoitettu yhtiökokouksen päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa.

Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP Osuuskunta.

Luottolaitosten hallitusten jäseniltä edellytetään luottolaitoslain ja viranomaismääräysten sekä OP Ryhmän sisäisen ohjeistuksen mukaista luotettavuutta, ammattitaitoa ja sopivuutta (ns. fit & proper). Hallituksen jäsenten fit & proper -arviointi tehdään säännöllisesti.

4.2 Hallituksen kokoonpano

Hallituksen kokoonpano ja hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus vuonna 2018 on kuvattu kohdassa 4.7. Hallituksen jäsenten henkilö- ym. tiedot on kuvattu tämän selvityksen lopussa kohdassa 12.1.

4.3 Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Yhtiön hallituksen kaikki jäsenet ovat riippuvaisia sekä yhtiöstä että sen osakkeenomistajasta (OP Osuuskunta). Hallituksen puheenjohtaja Vesa Aho on yhtiön emoyhteisön OP Osuuskunnan johtokunnan jäsen sekä OP Osuuskunnan talousjohtaja ja toimitusjohtaja. Hallituksen jäsenet ovat Ryhmän tasehallinta ja keskuspankki -toimintoalueen johtaja Elina Ronkanen-Minogue ja keskuspankin johtaja Hanno Hirvinen.

4.4 Hallituksen monimuotoisuus

Koko OP Ryhmässä hallintoelinten kokoonpanoa suunnitellaan pitkäjänteisesti. Tehokas työkentely hallintoelimissä edellyttää, että hallintoelimissä on riittävästi monipuolista asiantunteumusta, osaamista ja kokemusta. Lue lisää hallintoelinten monimuotoisuuteen liittyvistä periaatteista Selvityksestä OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2018 kohdasta 2.2.

4.5 Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallitus käsittelee yhtiön toiminnan kannalta laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat.

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varoisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Hallitus on vahvistanut kirjallisen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen tehtävät ja kokouskäytäntö.

Hallituksen kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta.
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.
- Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä.
- Hallituksen kokouksiin osallistuvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, hallituksen sihteeri sekä tarvittaessa myös muu henkilö, jonka läsnäolo on käsiteltävänä olevan asian vuoksi tarpeellista.
- Hallituksen kokouksista laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kaikki hallituksen jäsenet ja sihteeri.

4.6 Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on varmistaa, että hallituksen toiminta on tehokasta ja että hallitus toteuttaa kaikki sille kuuluvat tehtävät. Osana hallituksen toimintaedellytysten varmistamista hallituksen puheenjohtaja varmistaa, että hallituksen yksittäisten jäsenten kokemus ja ammattitaito antavat edellytykset tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Puheenjohtaja myös

varmistaa, että asioiden käsittelyyn on varattu riittävästi aikaa ja että kaikilla kokouksiin osallistujilla on mahdollisuus lausua niistä mielipiteensä. Hallituksen puheenjohtaja vastaa lisäksi hallituksen toiminnan kehittämistä ja huolehtii omistajaohjauksen toteutumisesta yhtiössä.

4.7 Hallituksen toiminta 2018

Vuoden 2018 aikana pidettiin 13 hallituksen kokousta. Hallituksen puheenjohtajana toimi Harri Luhtala 31.10.2018 saakka ja Vesa Aho 1.11.2018 lukien sekä jäseninä Elina Ronkanen-Minogue ja Hanno Hirvinen. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 prosenttia.

Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 2018:

	Läsnäolo kokouksissa/ kokousten määrä
Harri Luhtala	11/11
Vesa Aho	2/2
Elina Ronkanen-Minogue	13/13
Hanno Hirvinen	13/13

5 TOIMITUSJOHTAJA

5.1 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja huolehtii siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluvat yhtiön liiketoiminnan johtaminen ja valvonta sekä vastuu yhtiön toimintojen kehittämisestä ja koordinoinnista.

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen toimisuhteensa ehdoista. Toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot määrittää kirjallisessa toimisopimuksessa ja sen liitteessä.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii OP Yrityspankin pitkäaikaisesta varainhankinnasta ja sijoittajasuhteista vastaava johtaja, BA Lauri Iloniemi. Hän on toiminut yhtiön toimitusjohtajana vuodesta 2007.

Toimitusjohtajaa koskevat henkilö- ym. tiedot on esitetty tämän selvityksen lopussa kohdassa 13.2. Toimitusjohtajan palkitsemista koskevat tiedot on esitetty kohdassa 9.

6 JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

OPAn toimintaa johdetaan OP Osuuskunta -konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti. OP Osuuskunta -konsernin johtamisjärjestelmän kuvaus on osa OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmän kuvausta.

Lue lisää OP Ryhmän johtamisjärjestelmästä Selvityksestä OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2018, kohta 6.

6.1 OPA osana OP Osuuskunta -konsernia

OP Osuuskunta -konsernin muodostavat konsernin emoyhteisönä toimiva ja yhteenliittymän jäsenosuuspankkien omistama OP Osuuskunta sekä yhteisöt, joista emoyhteisö tai sen tytäryhteisöt käyttävät määräysvaltaa. OPA kuuluu OP Osuuskunta -konserniin. OP Osuuskunta -konserniin kuuluvat luottolaitokset ovat talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkemmin kuvattuja yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia.

OP Osuuskunnan omistajia ovat OP Ryhmään kuuluvat osuuspankit. Omistajia edustaa keskusyhteisön hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston yleistehtävänä on valvoa OP Osuuskunta -konsernin ylimmän operatiivisen päätöksentekuelimen johtokunnan ja toimitusjohtajan hoitamaa keskusyhteisön hallintoa ja sitä, että keskusyhteisön ja sen konsernin toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti osuuskuntalain sekä keskusyhteisön ja OP Ryhmän edun mukaisesti. Se valvoo myös, että hallintoneuvoston vahvistamia ryhmätasoisia linjauksia ja periaatteita noudatetaan myös OP Osuuskunta -konsernissa. Hallintoneuvoston erityistehtävänä on vahvistaa yhteenliittymäläissa tarkoitettuja yleiset toimintaperiaatteet. Sen tehtäviin kuuluu myös päättää keskeisestä ryhmätason ohjeistuksesta.

6.2 Päätöksenteko

Keskusyhteisökonsernin tytäryhtiöissä hallitus vastaa yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tehtävää toteuttaessaan hallituksen on otettava huomioon OP Ryhmän strategiset ja muut keskusyhteisön hallintoneuvoston ja johtokunnan tekemät linjaukset, vahvistamat periaatteet ja ohjeet asioissa, joissa keskusyhteisöllä on velvollisuus tai oikeus koko konsernia koskevien linjausten ja ohjeiden antamiseen.

Keskusyhteisön johtokunta tekee esitykset tytäryhtiön hallituksen jäseneksi esitettävistä henkilöistä, jonka jälkeen hallitus valitsee yhtiöjärjestyksen ja voimassa olevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Keskusyhteisön johtokunta käsittelee myös esitykset tytäryhtiöiden toimitusjohtajiksi ennen valintaa. Valinnoissa otetaan huomioon ryhmän eturistiriitojen hallintaa koskeva ohjeistus.

Tytäryhtiöiden hallitusten työjärjestyksissä kuvataan kunkin hallituksen tehtävät. Hallitukset laativat vuosittain toimintasuunnitelman, josta ilmenee kokousaikataulu sekä kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat. Hallitukset arvioivat toimintaansa ja työskentelytapojaan säännöllisesti vuosittain.

6.3 OPAn toiminnan seuranta ja raportointi

Suunnitelmien ja asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvasti, jotta mahdolliset toiminta- ja kilpailuympäristön muutokset ja poikkeamat suunnitelmista havaitaan nopeasti ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet voidaan käynnistää. Tavoitteiden toteutumista seurataan organisaatorakenteen mukaisesti myös esimiesten ja alaisten välisissä kehityskeskusteluissa. Raportoinnin tulee antaa oikea ja selkeä kuva operatiivisen toiminnan tilanteesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, toiminnan toteutuneesta ja odotettavissa olevasta kehityksestä sekä tavoitteiden saavuttamista uhkaavista riskeistä. Toiminnan seurannassa keskeistä on ajantasaisuus ja luotettavuus sekä olennaisten seikkojen ja johtopäätösten esiin nostaminen päätöksenteon pohjaksi. Seurantaan kuuluu olennaisena osana toteumaraportoinnin lisäksi ennusteiden laatiminen ja vaihtoehtoisten skenaarioiden luominen. Toiminnan seuranta on osa sisäistä valvontaa, jonka avulla pyritään varmistumaan siitä, että

- strategia ja toimintasuunnitelmat toteutetaan ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- riskienhallinta on kattavaa ja riittävää
- toiminta on tehokasta ja luotettavaa
- taloudellinen ja muu raportointi on luotettavaa
- toiminnassa noudatetaan lakeja sekä ulkoista ja sisäistä sääntelyä.

7 SISÄINEN JA ULKOINEN VALVONTA

7.1 Sisäinen valvonta

Tehokas ja luotettava sisäinen valvonta muodostaa perustan terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden noudattamiselle.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan, että strategiassa asetetut tavoitteet saavutetaan, resursseja käytetään taloudellisesti ja johtamisen tukena käytettävä informaatio on luotettavaa. Lisäksi sisäinen valvonta varmistaa, että riskienhallinta, asiakasvarojen säilyttäminen ja omaisuuden suoja on riittävästi järjestetty. Myös sääntelyn ja vahvistettujen eettisten periaatteiden noudattamista varmistetaan sisäisellä valvonnalla.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa ryhmätasoiset sisäisen valvonnan periaatteet, joita noudatetaan kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. OPAssa noudatetaan keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamia sisäisen valvonnan periaatteita.

Sisäisen valvonnan toimenpiteet kohdistuvat kaikkeen toimintaan. Toimenpiteiden määrittelyssä huomioidaan toiminnan luonne ja laajuus sekä tarvittaessa myös kansainväliseen toimintaan liittyvät erityispiirteet. Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla. Ensisijainen ja laajamittainen sisäinen valvonta toteutetaan operatiivisessa liiketoiminnassa, jossa sisäinen valvonta on jatkuvaa ja osa päivittäistä toimintaa.

Sisäistä valvontaa täydentää OP Ryhmän palveluksessa olevien mahdollisuus ilmoittaa riippumattoman kanavan kautta säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta (whistle blowing).

7.1.1 Hallituksen rooli sisäisessä valvonnassa

OPAn hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä. Hallitus käsittelee OP Ryhmän sisäistä valvontaa koskevat ohjeet, varmistaa, että OPAssa on riittävät ryhmätason ohjeistusta tarkentavat ohjeet, ja valvoo sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä.

Keskusyhteisökonsernitason riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnoista riippumattomana toimintona. Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä ylimmän johdon tehtävistä. Konserniyhtiön toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti.

7.1.2 Sisäinen valvonta 2018

Yhtiön hallintoon liittyviä asioita käsitellään hallituksessa, jonka vastuulla on sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan sääntelymukaisuuden varmistaminen.

7.1.3 Compliance-toiminta

Compliance-toiminnan tehtävänä on avustaa ylintä ja toimivaa johtoa sekä muuta liiketoimintaa säännösten noudattamattomuuteen liittyvän riskin hallinnassa, valvoa säännösten noudattamista ja omalta osaltaan kehittää sisäistä valvontaa. Sääntelyn noudattamista varmistavat omalta osaltaan Riskienhallinta, Compliance-organisaatio, Talous ja keskuspankki -toiminto sekä HR-toiminto.

Compliance-riskiä liittyy lähes kaikkeen toimintaan, ja vastuu riskien hallinnasta on liiketoiminnassa. Yhtiön compliance-toiminnasta vastaa toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan tukena toimii

OP Ryhmän Compliance-organisaatio, josta vastaava Group Compliance Officer raportoi hallintoneuvostolle (tai hallintoneuvoston valiokunnille) ja lakiasiainjohtajalle. Compliance-toiminnasta ja toiminnan yhteydessä liiketoiminnoille annetuista suosituksista raportoidaan säännöllisesti OPAn hallitukselle. Toiminnasta raportoidaan myös OP Osuuskunta -konsernin johtokunnalle sekä hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle osana ryhmätasoisia raportointia.

OP Ryhmän Compliance-organisaatio laatii vuosittain compliancen toimintasuunnitelman, joka käsitellään ja vahvistetaan yhtiön osalta OPAn hallituksessa. Samalla tavalla vahvistetaan myös compliance-toimintaan liittyvät periaatteet ja ohjeet. OP Ryhmän Compliance-organisaatio vastaa ryhmätasolla compliance-riskien hallinnan neuvonnasta ja tuesta ja ohjaa myös OPAn compliance-toimintaa.

Compliance-toiminnalla pyritään ennakolta ehkäisemään compliance-riskien toteutumista. Compliance-organisaatiossa tehtävää toteutetaan mm.

- laatimalla ja ylläpitämällä ohjeistusta keskeisistä menettelytapoihin liittyvistä asioista
- neuvomalla ja kouluttamalla henkilöstöä menettelytapoihin liittyvissä asioissa
- tukemalla OPAn liiketoimintaa sisäistä valvontaa ja compliance-riskien hallintaa edistävien kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa
- pitämällä ylin johto ja toimiva johto ja liiketoiminta tietoisina sääntelyyn tulossa olevista muutoksista ja seuraamalla sääntelymuutoksiin valmistautumista liiketoiminnassa
- valvomalla, että yhtiössä noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä, eettisiä menettelytapoja sekä menettelytapoihin liittyvää sisäistä ohjeistusta
- raportoimalla liiketoiminnalle annetuista suosituksista ja valvonnan tuloksista sekä muista compliance-riskiasemaan liittyvistä havainnoista säännöllisesti sekä ylimmälle että toimivalle johdolle.

7.2 Riskienhallinta

OP Ryhmän arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet muodostavat OPAn riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan perustan. Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ne uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat strategian toteutumiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinotto- ja vakavaraisuuden hallintaprosessiin. Riskinotto- ja vakavaraisuuden hallintaprosessiin sisältyy liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskien jatkuva tunnistaminen ja arviointi. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on integroitu kiinteäksi osaksi liiketoimintaa ja sen johtamista.

OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistamat OP Ryhmän riskinotto- ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteet linjaavat, miten ryhmän riskinottoa ohjataan, rajataan ja valvotaan sekä miten riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessi järjestetään.

OP Ryhmän riskipolitiikassa keskusyhteisön johtokunta vahvistaa vuosittain ryhmän yhteisöjen noudatettavaksi ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet, limiitit ja valvontaratkaisut, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa sekä riskinotto- ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on turvata OPAn riskinotto- ja vakavaraisuuden hallintaprosessiin sisältyy liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskien jatkuva tunnistaminen ja arviointi. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on integroitu kiinteäksi osaksi liiketoimintaa ja sen johtamista.

OPAn hallitus tekee riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvät päätökset keskusyhteisön johtokunnan linjausten mukaisesti. Lisäksi hallitus käsittelee yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta merkittävät, laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät sekä epätavalliset asiat. Hallitus päättää periaatteista ja toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että yhtiö toimii ulkoisen sääntelyn ja OP Osuuskunnan linjausten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta hallitukselle.

Keskusyhteisö vastaa OP Ryhmän ryhmätason riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta sekä OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän riittävydestä ja ajanmukaisuudesta. OP Ryhmän Riskienhallinta on liiketoiminnasta riippumaton vastuualue, joka linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen kokonaisvaltaista riskienhallintaa sekä analysoi niiden riskiasemaa. OPAn riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tehtävät on keskitetty OP Ryhmän Riskienhallintaan.

OPAn merkittävät riskit ovat luottoriskit, markkinariskeistä korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen eli korkotuloriski ja sijoitusten markkinariskit, likviditeettiriskit sekä liiketoimintaan liittyvät strategiset riskit, maineriski, operatiiviset riskit ja compliance-riskit.

Yhtiön riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita ja riskiasemaa on kuvattu lähemmin yhtiön viimeisimmässä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa (ks. www.op.fi > Medialle > Raportit > OP-Asuntoluottopankin raportit).

7.2.1 Riskienhallinta 2018

Keskusyhteisön riskienhallinnassa on seurattu vuoden 2018 aikana ulkoisen sääntelyn kehitystä ja jatkettu varautumista sääntelymuutoksiin.

Riskienhallinnassa merkittäviä kehityskohteita olivat muun muassa valmistautuminen uuden aiempaa tarkemman maksukyvyttömyyden määritelmän aiheuttamiin muutoksiin rahoitusprosessissa, malliriskin hallinta ja valmistautuminen IRB-riskimallien päivitykseen vuoteen 2021 mennessä.

Riskienhallinnan arviointiprosesseja ja operatiivisia prosesseja on kehitetty edelleen varmistuen, että riskienhallintaan liittyvät kontrollit automatisoidaan osaksi kaikkea liiketoimintaa ja että riskit arvioidaan ennakoiden ja riittävästi uutta liiketoimintaa kehitettäessä. Riskimallien kehittämis- ja validointiprosessia on vahvistettu ja riippumattomien mallivalidointien kattavuutta on laajennettu.

Lisäksi on uudistettu riskienhallinnan ohjeistusta, riskiraportointia ja riskien limitointia. Stressitestien roolia riskianalysoinnissa on edelleen kasvatettu.

7.3 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa OPAn hallitusta ja yhtiön johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa tarkastusta.

Sisäisestä tarkastuksesta on vastannut OPAn emoyhteisön OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto nimittää ja vapauttaa tarkastusjohtajan ja päättää hänen työsuhteensa ehdoista ja kompensatiosta.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta vahvistaa Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman ja OPAn hallitus toimintasuunnitelman yhtiöön kohdistuvan osuuden. OPAA koskevat tarkastukset raportoidaan yhtiön hallitukselle ja johdolle sekä Keskusyhteisön johtokunnalle ja tarkastusvaliokunnalle.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään paitsi hallintoneuvoston kesäkuussa 2018 vahvistamia Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter), myös IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Toiminnan ulkoinen laadunarviointi suoritetaan noin viiden vuoden välein.

7.3.1 Sisäinen tarkastus 2018

Hallituksen vahvistama Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma vuodelle 2018 ei sisältänyt OP-Asuntoluottopankki Oyj:tä koskevia tarkastuksia. Sisäistä tarkastusta on kuitenkin suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

7.4 Ulkoinen valvonta

7.4.1 Tilintarkastus

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksen tulee valita tilintarkastajaksi Keskuskaupparin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi on valinnan tapahtuessa kulumassa oleva tilikausi, ja tilintarkastajan tehtävä päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

OPAn emoyhteisö OP Osuuskunnan tarkastusvaliokunta järjestää noin viiden vuoden välein (viimeksi vuonna 2018) eri tilintarkastusyhteisöille tarjouskilpailun, jonka nojalla tarkastusvaliokunta esittää OP Osuuskunnan osuuskunnan kokoukselle koko OP Osuuskunta -konsernille valittavia tilintarkastajia. OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain tilintarkastajan toiminnan ja oheispalveluiden laatua sekä tilintarkastajien riippumattomuuden ja selvityksen oheispalveluista.

Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön kirjanpitoa, sisäistä valvontaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, johdon tekemiä kirjanpidollisia arviota sekä tilinpäätöksen esittämistä tapaa ja rakennetta sen varmistamiseksi, että tilinpäätös on laadittu voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat yhtiön osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille oikean ja riittävän kuvan yhtiön taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Tilintarkastajat antavat yhtiökokoukselle vuosittain tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastajat laativat vuosittain hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle EU:n tilintarkastusasetuksen mukaisen lisäraportin, jossa he muun muassa vahvistavat riippumattomuutensa. Lisäksi he laativat havainnoistaan tilintarkastusmuistioita, jotka toimitetaan tiedoksi OPA:n hallitukselle ja toimitusjohtajalle, sisäiselle tarkastukselle ja Finanssivalvonnalle. Tilintarkastajat antavat tarvittaessa myös suullisia selontekoja edellä mainituille elimille.

Hallitus kuulee tilintarkastajaa käsiteltäessä tilinpäätöstä ja osavuosikatsauksia sekä tilinpäätösperiaatteita. Tilintarkastajilla on lakiin perustuva velvoite ilmoittaa Finanssivalvonnalle seikoista tai päätöksistä, jotka vaarantavat toiminnan harjoittamisen ja toimilupaedellytysten olemassaolon taikka johtavat tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitettua vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua huomautuksen antamiseen.

Tilintarkastajan palkkio maksetaan esitetyn kohtuullisen laskun mukaan.

7.4.1.1 Tilintarkastus 2018

Yhtiön tilintarkastajana on vuonna 2018 toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Raija-Leena Hankonen. KPMG Oy Ab on toiminut yhtiön tilintarkastajana vuodesta 2002 ja KHT Raija-Leena Hankonen päävastuullisena tilintarkastajana vuodesta 2016 alkaen.

Tilintarkastussuunnitelma vuodelle 2018 laadittiin osana OP Osuuskunta -konsernin tarkastussuunnitelmaa. Lakisääteinen tilintarkastus käsittää yhteisön tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä hallinnon tarkastuksen. Osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedotteet ovat tilintarkastamattomia.

OPA on käyttänyt KPMG Oy Ab:n neuvontapalveluita pääasiassa lainaohjelmien varmennuskirjeisiin sekä veroneuvontaan.

7.4.1.2 Tilintarkastajien palkkiot OP-Asuntoluottopankki Oyj:ssä vuonna 2018

Tilintarkastajille maksettiin vuonna 2018 palkkioita tilintarkastuksesta 12 133 euroa (7 757), tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista toimeksiannoista 0 euroa (0), veroneuvonnasta 0 euroa (0) ja muista palveluista 69 061 euroa (61 337). KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelu olivat yhteensä 15 670 euroa.

7.4.2 Keskusyhteisön valvonta

OPA kuuluu lakimääräiseen talletuspankkien yhteenliittymään. Yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisönä toimiva OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset sekä niiden määräysvallassa olevat rahoituslaitokset ja palveluyritykset. Keskusyhteisö OP Osuuskunta ohjaa yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakaaraisuuden turvaamiseksi tarvittavista laadullisista vaatimuksista ja niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Keskusyhteisö voi lisäksi vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

OP Osuuskunta valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettulla tavalla. Yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistaman ryhmätasoisien strategian sekä OP Osuuskunnan jäsenpankeille antamat riskienhallintaa ja muuta toimintaa koskevat määräykset ja ohjeet. Yhtiö raportoi erikseen sovitulla tavalla OP Osuuskunnalle.

7.4.3 Julkinen valvonta

Osana OP Ryhmää yhtiötä valvoo Finanssivalvonta ja Euroopan keskuspankki siten kuin rahoitusmarkkinoita koskevassa lainsäädännössä on säädetty.

8 TALOUDELLINEN RAPORTOINTIPROSESSI

OP Ryhmän talousjohtajan alaisuudessa toimivan taloushallinnon eri osat huolehtivat paitsi ulkoisen laskennan edellyttämien osavuosikatsausten ja vuositilinpäätösten laatimisesta OP Ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen osalta, myös johdon työvälineinä toimivien sisäisten laskelmien, kuten liiketoiminnan tuloksellisuutta kuvaavien kuukausiraporttien tuottamisesta. OP Ryhmän Controller-toiminto tuottaa myös tulossennusteita ja analysoi toteutunutta kehitystä verrattuna ennusteisiin ja raportoi poikkeamista.

Tässä luvussa on kuvattu pääpiirteet siitä, miten OPAn sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudesta. Luotettavan taloudellisen raportoinnin perustana ovat osakirjanpidoista oikein yhdistellyt tiedot.

OPAn liiketoiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan OPAn kattavalla taloudellisella raportoinnilla ja riskiraportoinnilla sekä näiden säännöllisellä läpikäynnillä toimivan johdon ja OPAn hallituksen sekä OP Osuuskunnan johtokunnan kokouksissa. Taloudellisten raporttien toteumatietoja verrataan suunnitelmiin ja analysoidaan mahdolliset erot, minkä lisäksi arvioidaan kuluvan vuoden sekä pidemmän aikavälin tulostuloksia. Kuukausittainen johdon tulos- ja riskiraportti laaditaan joka kuukausi samoilla periaatteilla. Raporttia laadittaessa ja sitä läpikäydessä varmennetaan tuloksen ja raportoinnin oikeellisuutta analysoimalla tulos- ja riskiasemaa sekä poikkeamia tavoitteista.

Ulkoisen raportointi perustuu muun muassa IFRS-standardeihin, osakeyhtiölakiin, luottolaitoslakiin, kirjanpitolakiin sekä Finanssivalvonnan standardeihin ja määräyksiin. Kaikkien OP Ryhmään kuuluvien yhtiöiden kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä noudatetaan yhtenäisiä periaatteita. Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunnan vastuulla on standardien, muiden tilinpäätöksen laatimista koskevien lakien ja viranomaisten kirjanpito määräysten tulkinta, ohjeistus ja neuvonta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden laadinta ja noudattamisen valvonta. Tarvittaessa tilin-tarkastajilta hankitaan lausunto valituista periaatteista ja tulkinnoista.

8.1 Taloudellisen raportoinnin organisointi

OP Osuuskunnan johtokunta on talouden ohjaukseen liittyvissä asioissa ylin päättävä elin. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus päättää OP Osuuskunnan linjausten mukaisesti raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Hallitus käsittelee ja hyväksyy tilinpäätöksen ja osavuosisikatsaukset.

Hallituksen tehtävänä on varmistaa, että yhtiöllä on sen koko toiminnan kattava riittävä sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtia siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallituksen tehtävänä on myös arvioida, miten lakeja, määräyksiä, viranomaisohjeita ja sisäisiä ohjeita noudatetaan. Hallitus käsittelee myös merkittävimmät tilikauden aikana tehdyt muutokset tilinpäätösperiaatteisiin, liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestauksen periaatteet ja testauksen lopputuloksen sekä merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät arviot ja periaatteet sekä valvontaviranomaisten, tilintarkastajien, sisäisen tarkastuksen ja Compliance-organisaation laatimat tarkastuskertomukset ja raportit.

Toimitusjohtaja vastaa osakeyhtiölain mukaan siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla. Yhtiön taloudellisesta raportoinnista vastaa liiketoiminnosta riippumattomasti OP Osuuskunnan Talous ja keskuspankki -toiminto. Yhtiön toiminnasta ja taloudesta tuotetaan luotettavaa, olennaista ja ajantasaista tietoa sekä pidetään hallitus, toimitusjohtaja ja muut päätöksentekijät tietoisina yhtiön tuloksesta ja lähiajan näkymistä. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu myös ulkoistettujen kirjanpito- ja viranomaisraportointipalvelujen laadun valvonta sekä talouden ohjauksen ja riskienhallinnan menetelmien, mittareiden ja niitä tukevien järjestelmien kehittämisen ohjaaminen.

Julkistettavien tilinpäätöstietojen ja osavuosisikatsausten kokoaminen on keskitetty keskusyhteisökonsernitason tasolla. Raportointia ohjaavat johdon ja liiketoimintojen tarpeet sekä lainsäädäntö. Raportointijärjestelmät ja tiedon välitys on määritelty siten, että tavoitteiden, tuloksen, toiminnan ja riskien asianmukainen seuranta ja valvonta ovat mahdollisia määritellyillä organisaatiotasolla. OPA:n ja liiketoimintojen tuloksia ja muuta luottamuksellista yritystietoa raportoitaessa varmistetaan, että tietojen luottamuksellisuus on mainittu raporteissa ja luottamuksellisuudesta huolehditaan myös raporttien jakelun yhteydessä.

Talouden ohjauksessa käytetään pääsääntöisesti OP Ryhmän yhteisiä järjestelmiä. Ulkoiseen ja sisäiseen laskentaan liittyvät operatiiviset tehtävät on keskitetty OP Osuuskunta -konsernin tasolla.

8.2 Taloudellisen raportoinnin riippumaton arviointi

Ulkoisen taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta arvioivat lakisääteisesti tilintarkastajat. Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön kirjanpitoa, tilinpäätöksiä ja hallintoa sen seikan varmistamiseksi, että yhtiön ja sen hallintoelinten toiminta on lain mukaista ja että tilinpäätökset ovat laadittu voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat omistajille ja muille sidosryhmille oikean ja riittävän kuvan yhtiön taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan yhtiön taloudellisen raportoinnin toimivuutta ja riittävyyttä ja raportoi tekemistään tarkastuksista toimivalle johdolle ja hallitukselle.

8.3 Taloudellinen raportointi 2018

OPA:n tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2018.

OP Ryhmässä ja OPA:ssa otettiin käyttöön vuonna 2018 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- IFRS 9 -standardi "Rahoitusinstrumentit". Kirjanpitoarvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan. OPA ei ole oikaissut aikaisempien vuosien vertailutietoja.
- IFRS 15 -standardi Myyntituotot asiakassopimuksista. OPA siirtyi noudattamaan IFRS-standardia täysin takautuvalla menetelmällä.
- IFRS -standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2014–2016 (sovellettava pääosin 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienemmät muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- Standardeihin IFRS 2 ja IFRIC 22 tehdyt muutokset, jotka tulivat voimaan 1.1.2018. Muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta OPA:n tilinpäätökseen.

9 PALKAT JA PALKITSEMINEN

9.1 Hallituksen palkkiot ja muut etuudet

Yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista ja muista etuuksista. Hallituksen jäsenten palkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP Osuuskunta.

Hallituksen jäsenille ei maksettu erillisiä kokous- tai kuukausipalkkioita vuonna 2018.

9.2 Toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkastaan, eduista ja muista toimisuhteen ehdoista. Toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot määritellään kirjallisessa toimitusopimuksessa.

Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP Ryhmän omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtaja kuuluu työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Toimitusjohtajalle ei ole järjestetty lisäeläke-etuuksia.

Toimitusjohtajan toimisuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta, mikäli yhtiö irtisanoa työsuhteen. Toimitusjohtajan toimisuhteen päättyessä yhtiöstä johtuvista syistä, on

toimitusjohtajalla myös oikeus toimsuhteen päättymisvuoden lyhyen ja pitkän aikavälin palkkiojärjestelmien palkkioihin, mikäli kyseisten järjestelmien ansaintakriteerit ja järjestelmien ehtojen mukaiset maksamisen edellytykset täyttyvät.

9.3 Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitsemista koskevat periaatteet

OP Osuuskunta -konsernissa hyväksytyjen palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on kannustaa ja sitouttaa avainresurssit toiminnan kehittämiseen ja varmistaa uusien avainhenkilöiden saaminen yhtiöön. OP Osuuskunnan hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunta ja tarvittaessa keskusyhteisön johtokunta arvioivat ja seuraavat säännöllisesti yhtiön palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitseminen kaikkien henkilöstöryhmien osalta on linjassa konsernin arvojen, strategian, tavoitteiden, riskipoliittikkojen ja valvontajärjestelmien kanssa. Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on huomioitu finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen muodostuu kolmesta osasta: 1) peruspalkka (rahapalkka ja luontoisedut, perustana tehtävien vaativuus ja henkilön osaaminen); 2) lyhyen aikavälin palkitseminen (tulospalkkiot, perustana vuosisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen) ja 3) pitkän aikavälin palkitseminen (OP Ryhmän johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä, perustana ryhmän yhteiset strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen).

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisesta päättää yhtiön hallitus.

9.4 Johdon lyhyen aikavälin kannustejärjestelmä

Hallitus päättää vuosittain johdon lyhyen aikavälin kannustejärjestelmästä. Palkitseminen perustuu vuositavoitteista johdettuihin mittareihin. Mittarit voivat olla ryhmä-, toiminto-, osasto- tai henkilötasoisia. Henkilökohtaisen suoriutumisen lisäksi palkkion maksun edellytyksenä ovat ryhmä- ja/tai yritystasoisien palkitsemisen reunaehtojen toteutuminen.

Palkitsemisen ryhmätasoisena reunaehtona on, että maksuhetkellä Ryhmän CET1-vakavaraisuus on yli EKP:n asettaman CET1-puskurin +3 %. Tulokortin mittareiden perusteella ansaitun palkkion lopulliseen määrään vaikuttaa lisäksi OP Ryhmän tulos ennen veroja, OP Ryhmän operatiiviset kulut sekä asiakaskokemus. Palkkioiden maksun edellytyksenä on myös pankkitointimentasegmentin asiakasliiketoiminnan tuloksen voitollisuus ennen veroja.

Vuodelta 2018 toimitusjohtajalla on oikeus maksimissaan kolmen kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon. Lyhyen aikavälin kannustejärjestelmän mukaiset palkkiot maksetaan rahana huomioiden riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön osalta maksamisen menettelyohjeet OP Ryhmässä.

9.5 Johdon pitkän aikavälin kannustejärjestelmä

Yhtiön hallituksen päätöksen mukaisesti OPA noudattaa OP Ryhmän johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. OP Ryhmän yhteinen johdon kannustejärjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden ansaintajaksosta. Järjestelmän piiriin kuuluu hallituksen vahvistamana toimitusjohtaja.

Ansaintajakso 2014–2016

Ensisijaiset tavoitemittarit ansaintajaksolla 2014–2016 olivat keskittäjäasiakkaiden määrän kasvu, OP Ryhmän tulos ennen veroja sekä ryhmän ydinvakavaraisuus (CET1). Lisäksi järjestelmä huomioi kannattavuuden (taloudellisen pääomavaateen tuotto) ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisen nk. rava-vakavaraisuuden. Palkkiota ei makseta, jos ryhmän rava-vakavaraisuus maksuhetkellä alittaa palkitsemisen vähimmäistason 130 prosenttia.

Ansaintajaksolla 2014–2016 oli mahdollista ansaita vuosittain 4 kuukauden säännöllistä ennakopidätyksen alaista palkkaa vastaava palkkio. Palkkio maksetaan henkilölle kolmessa erässä vuosina 2018–2020 rahana. Mikäli henkilö kuuluu riskipositioon ja muuttuvan palkkion kokonaisuus ylittää sääntelyn määrittelemän tason, maksetaan palkkio neljässä erässä vuosina 2018–2021 (johtokunnan jäsenille ja tarkastusjohtajalle kuudessa erässä vuosina 2018–2023) osittain OP Yrityspankin liikkeeseen laskeman debenttuurin arvoon sidottuna.

Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja sekä suojautumiskieltoon ja odotusaikaan liittyviä ehtoja.

Ansaintajakso 2017–2019

Vuoden 2017–2019 järjestelmän tavoitteet ovat voimassa olevan strategian mukaiset ja ne perustuvat OP Ryhmän tulokseen ennen veroja, asiakaskokemukseen sekä digitaaliseen asiointiin. Palkkiota ei makseta, jos ryhmän CET1-vakavaraisuus on alle EKP:n asettaman CET1-puskurin +3 %.

Ansaintajaksolla 2017–2019 on mahdollista ansaita vuosittain 4 kuukauden säännöllistä ennakopidätyksen alaista palkkaa vastaava palkkio. Palkkio maksetaan henkilölle neljässä erässä vuosina 2020–2023 rahana. Mikäli henkilö kuuluu riskipositioon ja muuttuvan palkkion kokonaisuus ylittää sääntelyn määrittelemän tason, maksetaan palkkio neljässä erässä vuosina 2020–2023 (johtokunnan jäsenille ja tarkastusjohtajalle kuudessa erässä vuosina 2020–2025) osittain OP Yrityspankin liikkeeseen laskeman debenttuurin arvoon sidottuna.

Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja sekä suojautumiskieltoon ja odotusaikaan liittyviä ehtoja.

9.6 Muun henkilöstön pitkän aikavälin kannustejärjestelmä

Henkilöstö (pl. johto) on OP Ryhmän yhteisen henkilöstörahaston (OP Ryhmän henkilöstörahasto hr) piirissä. Tämän pitkän aikavälin kannustejärjestelmän perustana on ryhmän yhteisten strategisten tavoitteiden saavuttaminen. Järjestelmän tavoitemittarit ovat vastaavat kuin johdon pitkän aikavälin järjestelmässä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain henkilöstörahastoon siirrettävästä voittopalkkiosta.

Toimitusjohtaja Lauri Iloniemen palkat 2018, euroa*

Säännöllinen rahapalkka	187 752
Luontoisedut	240
Ansaittu lyhyen aikavälin tulospalkkio vuodelta 2017	23 279
2018 maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	211 271
Vuonna 2014-2016 ansaitun pitkän aikavälin vuonna 2018 maksettu palkkioerä**	35 112
2018 maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut sekä johdon järjestelmän palkkioerä yhteensä	246 383

* Toimitusjohtajan palkkojen ja palkkioiden maksaja on toimitusjohtajan työnantajayhtiö OP Yrityspankki Oyj.

** Luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2015) mukainen menettely

OPAlla on arvopaperien liikkeeseenlaskijana sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeistus osana OP Ryhmän sisäpiiriohjeistusta. Ohjeet sisältävät määräyksiä sisäpiiritiedosta, kieltäytystä sisäpiiritiedon käytöstä ja ilmaisemisesta, sisäpiiritiedon julkistamisesta, julkisista sisäpiirirekistereistä, johtohenkilöiden luetteloista sekä liiketoimien ilmoittamisesta ja julkistamisesta, sisäpiiriläisiä koskevista kaupankäyntirajoituksista sekä sisäpiirihallinnosta. Lisäksi ohjeissa käsitellään rajoitusten noudattamista koskevan valvonnan järjestämistä.

Sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeet perustuvat muun muassa arvopaperimarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön kuten Markkinoiden väärinkäyttöasetukseen, Finanssivalvonnan antamaan sääntelyyn ja Nasdaq Helsingin pörssiyhtiöiden sisäpiiriohjeeseen.

Ohjeiden tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta OPAn toimintaan.

OP Lakiasiat ylläpitää OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen julkisia sisäpiirirekistereitä, vaikuttavassa asemassa olevien rekistereitä, yrityskohtaisia pysyviä sisäpiiriluetteloita ja johtohenkilöiden luetteloita. Rekisterinpito on järjestetty Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän SIRE-järjestelmän sekä OP Ryhmän SIPI-järjestelmän kautta.

OPA pitää tarvittaessa itse hankekohtaisia sisäpiiriluetteloita.

OPAn toimintaan luottolaitoksena kuuluu osallistuminen asiakkaiden tekemiin arvopaperikaupoihin tai muihin arvopapereita koskeviin järjestelyihin. OPA ja sen johto- ja toimihenkilöt voivat saada myös rahoitusjärjestelyjen yhteydessä tai osana OPAn muuta tavanomaista toimintaa asiakasyrityksiä koskevia sisäpiirintietoja. Muun muassa mainituista syistä OPA ja sen johto- ja toimihenkilöt ovat laissa tarkoitetun sisäpiirisääntelyn alaisia.

Sisäpiiriasioista järjestetään säännöllisesti koulutusta. Koulutus ajoitetaan erityisesti sisäpiiriohjeistuksen muutostilanteisiin.

10.1 Sisäpiirirekisterien ja sisäpiiriluetteloiden julkisuus ja nähtävillä pito

Jokaisella on oikeus tutustua julkiseen sisäpiirirekisteriin ja saada kulujen korvaamista vastaan rekisterin tiedoista otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Muiden kuin julkisten sisäpiirirekistereiden, kuten johtohenkilöiden luettelon tai hankekohtaisten sisäpiiriluetteloiden sisältämät tiedot eivät ole julkisia. Otteita ja jäljennöksiä julkisesta sisäpiirirekisteristä voi tilata OP Lakiasiat, Henkilö- ja pk-yritysasiakkaiden varallisuudenhoidon juridiikka - yksiköstä. Yksilöidyt tietojenluovutuspyynnöt pyydetään toimittamaan kirjallisesti osoitteella:

OP Lakiasiat
Henkilö- ja pk-yritysasiakkaiden varallisuudenhoidon juridiikka
PL 1068
00013 OP

OPA noudattaa toiminnassaan OP Ryhmän viestintä- ja tiedonantopolitiikkaa (disclosure policy).

OP Osuuskunnan tytäryhtiöt OP Yrityspankki Oyj (OP Yrityspankki) ja OPA vastaavat OP Ryhmän varainhankinnasta raha- ja pääomamarkkinoilta. OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsingin ohella tai sijaan Euronext Dublinissa, London Stock Exchangessa, SIX Swiss Exchangessa tai muissa arvopaperipörseissä. OP Yrityspankki on myös laskenut liikkeeseen listaamattomia joukkovelkakirjalainoja ja/tai sijoitustodistuksia Suomen, Englannin ja Japanin markkinoille.

OP Ryhmä, OP Yrityspankki ja OPA noudattavat tiedonantopolitiikassaan lainsäädäntöä, asetuksia sekä muuta sitovaa sääntelyä, Nasdaq Helsingin ja soveltuvin osin muiden pörsien sääntöjä sekä Finanssivalvonnan ja Euroopan Arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) määräyksiä ja ohjeita. Edellisten lisäksi OP Ryhmän viestinnässä huomioidaan Corporate Governance -ohjeistus ja ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Business Ethics).

OP Osuuskunnan johtokunnan hyväksymää tiedonantopolitiikkaa sovelletaan joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijoiden (OP Yrityspankki ja OPA) ja OP Ryhmän tiedottamisen toimintaperiaatteisiin ja -tapoihin. Tiedonantopolitiikka on hyväksytty OP Yrityspankin ja OPAn hallituksissa. OP Osuuskunnan tehtävänä on huolehtia myös OP Yrityspankin ja OPAn osalta lainmukaisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen julkistamisesta, jakelusta ja saatavilla pidosta. Tytäryhtiöt raportoivat ja julkaisevat erikseen omat osavuosikatsauksensa, toimintakertomuksensa ja tilinpäätöksensä. OP Osuuskunta tiedottaa muista tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvista asioista tytäryhtiöiden puolesta ja nimissä. Käytännössä tiedotteet annetaan tällöin OP Ryhmän ja liikkeeseenlaskijan nimissä. Tiedottaminen arvioidaan OP Yrityspankin ja OPAn liikkeeseen laskemien arvopapereiden osalta liikkeeseenlaskijakohtaisesti. Vastuu liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuuden täyttämisestä on kullakin liikkeeseenlaskijalla.

Tiedonantopolitiikassa on kuvattu ne keskeiset toimintaperiaatteet ja -tavat, joiden mukaisesti OP Ryhmä ja liikkeeseenlaskijat kommunikoivat pääomamarkkinoiden markkinaosapuolien ja muiden sidosryhmien kanssa. Poliitikassa kuvataan lisäksi lainmukaisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen julkistamista, jakelua ja saatavilla pitoa. OP Ryhmä arvioi ryhmän tiedonantopolitiikan johdonmukaisuutta, toimivuutta ja riittävyyttä säännöllisesti vähintään vuosittain.

OP Ryhmän viestinnän tehtävänä on edistää ryhmän liiketoimintaa välittämällä oikeaa tietoa ryhmän tavoitteista ja toiminnasta kaikille sidosryhmille. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän tavoitteena on tukea ryhmän strategiaa ja liiketoiminnallisia tavoitteita sekä rakentaa ja ylläpitää osaltaan vahvaa ja vastuullista yrityskuvaa ja edistää ryhmän yhteistoimintaa. Sekä ulkoinen että sisäinen viestintä ovat tosiasioihin pohjautuvia ja antavat oikean kuvan esitettävistä asioista.

OPAn noudattama OP Ryhmän viestintä- ja tiedonantopolitiikka on julkaistu OP:n internet-sivuilla www.op.fi > OP Ryhmä > Medialle > Viestintä- ja tiedonantopolitiikka.

OP Ryhmän vastuullisuuslinjaukset ja vastuullisuusohjelma ohjaavat OP-Asuntoluottopankin vastuullisuutta. OP Ryhmässä noudatetaan hallintoneuvoston hyväksymiä Hyvän liiketavan periaatteita (Code of Business Ethics). OP Ryhmä kunnioittaa ja noudattaa kansainvälisiä taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun periaatteita. Ryhmä on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteen periaatteiden edistämiseen. OP Ryhmä raportoi yritysvastuustaan sään-

nöllisesti Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeiston huomioiden. Lue lisää OP Ryhmän yrittävyydestä Selvityksestä OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2018, kohta 12.

13 HALLITUKSEN JA YHTIÖN TOIMITUSJOHTAJAN HENKILÖ- YM. TIEDOT

13.1 Hallitus 31.12.2018

Vesa Aho, s.1974

- Talousjohtaja, OP Ryhmä, OP Osuuskunnan toimitusjohtaja
- Kauppatieteiden maisteri
- Hallituksen jäsen 1.11.2018 alkaen
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (OP Osuuskunta) riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät: -

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Vakuutusosakeyhtiö Garantia: toimitusjohtaja 2015–2018
- OP Osuuskunta: Group Controller 2014–2015
- Pohjola Pankki Oyj: talous- ja rahoitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen 2011–2014
- Pohjola Pankki Oyj: osastonjohtaja, luottoriskien hallinta 2006–2011
- Pohjola Pankki Oyj: luottoriskipäällikkö 2004–2006, luottoriskiasiantuntija 2001–2004

Elina Ronkanen-Minogue, s. 1962

- Tasehallinta ja keskuspankki -toimintoalueen johtaja, OP Osuuskunta
- Kauppatieteiden maisteri, MBA
- Hallituksen jäsen vuodesta 2011
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (OP Osuuskunta) riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät: -

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Nokia Oyj, eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 1995–2010, mm.
  - § Director, Business Planning and Analysis, Group Finance & Control
  - § Director, Business Control, Sales and Portfolio Management, Mobile Phones
  - § Director, Business Group Treasury, Mobile Phones
  - § Senior Manager, Corporate Treasury
- Wärtsilä Oyj, eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 1988–1995, mm.
  - § Treasury Manager, OY Wärtsilä Finance Ab

Hanno Hirvinen, s. 1963

- Keskuspankin johtaja, OP Yrityspankki Oyj
- Kauppatieteiden yo
- Hallituksen jäsen vuodesta 2007
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (OP Osuuskunta) riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät: -**Keskeinen aiempi työkokemus:**

- Pohjola Pankki: Keskuspankki ja varainhallinta -liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja 2007-2015
- OKO: Varainhallintajohtaja, Treasury 2000-2007
- Handelsbanken: Head of Bond Trading 1999-2000
- SEB: Korke- ja valuuttakaupan päällikkötehtäviä 1994-1999
- OKO: Chief Dealer, rahamarkkinayksikkö 1989-1994

13.2

Yhtiön toimitusjohtaja

Lauri Iloniemi, s. 1957

- Toimitusjohtaja, OP-Asuntoluottopankki Oyj
- Johtaja, Varainhankinta ja IR, OP Yrityspankki
- OP Ryhmän palveluksessa vuodesta 2007
- B.A.

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Eri tehtävissä Postipankissa ja sen seuraajissa vuosina 1985-2007, mm.
  - § Sampo Pankki: Head of Asset and Liability Management
  - § Sampo-Leonia: Johtaja, Rahoitustaseen hallinta
  - § Leonia: Osastonpäällikkö, tasehallintaosasto

Keskeiset luottamustehtävät: -